

Dokumentnamn		Dokumenttyp	Datum
		Arbetsmaterial	2016-02-15
Diariern/Projektnr	Upprättad av	Godkänd av	Version
	Omvärldsbevakning regionalt tillväxtarbete		1.0

Omvärldsbevakning regionalt tillväxtarbete: Ny indelning av län och landsting

Sedan i oktober 2015 så arbetar ett team kring omvärldsbevakning av regionalt tillväxtarbete. En ny indelning av län och landsting är en av de frågor som följs av gruppen. Med spänning ser vi nu fram mot det första delbetänkandet som kommer i slutet av februari.

I mars 2015 publicerade civilminister Ardalan Shekarabi (S) en debattartikel i vilken det aviserades en regionreform. Kommitténs direktiv samt ledamöter, ordförande Barbro Holmberg (S) och vice ordförande Kent Johansson (C), presenterades sommaren 2015.

Vad ska kommittén göra?

Kommitténs uppdrag är att föreslå en ny läns- och landstingsindelning som innebär att Sverige delas in i väsentligt färre län och landsting. Arbetet ska utgå från vilka behov medborgare och näringsliv har i olika frågor såsom transporter, arbetsmarknad, hälso- och sjukvård, utbildning, kultur och en god miljö. Syftet är att skapa en ändamålsenlig indelning och effektiva organisationer som medför bestående fördelar genom ...

- ... en bättre anpassning till demografiska, näringsgeografiska och miljömässiga förhållanden (*funktionalitet*)
- ... stabila ekonomiska förhållanden i de nybildade landstingen (*finansiering*)
- ... bättre överensstämmelse mellan medborgarnas behov och deras möjligheter att utöva demokratiskt inflytande samt ökade möjligheter till ansvarsutkrävande (*demokrati*)

När ska kommitténs arbete vara färdigt?

Enligt tidplanen ska kommittén senast den 29 februari 2016 lämna en delredovisning till regeringen som innehåller en lägesbeskrivning av dialogen med berörda parter, förslag på den fortsatta processen och en redogörelse för behovet av eventuella kompletteringar av uppdraget. Kommittén ska lämna en motsvarande delredovisning senast den 31 januari 2017. Om kommittén finner att det är möjligt att genomföra indelningsändringar som kan träda i kraft den 1 januari 2019 ska kommittén lämna ett delbetänkande senast den 30 juni 2016. Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 augusti 2017. Sannolikt kommer de flesta förändringar genomföras från och med 2023 i och med att många lagstiftningsförändringar krävs. Det handlar således om en stegvis utveckling där det regionala utvecklingsansvaret först överförs till landsting 2019 i de län där idag samverkansorgan eller länsstyrelser är ansvariga och sedan att större regioner bildas 2023.

Sedan sommaren har fokus i processen varit på möten inom samråds- och expertgrupper. Vidare har dialog med myndigheter och organisationer förts. Dessutom har besök i samtliga län påbörjats och förfrågan om syn på kriterier¹ har skickats ut. För Tillväxtverkets vidkommande påverkar en ny indelning av län och landsting bland annat hanteringen av 1:1-anslaget inom Utgiftsområde 19 Regional tillväxt. Dagens hantering utgör ett undantag från huvudregeln om vilken aktör som kan fatta beslut om och betala ut statliga medel. Statliga pengar till en kommunal förvaltning ska som regel överföras i form av allmänt statsbidrag. Således kan det framöver medföra problem att som idag öronmärka 1.1-medlens användning i relation till prioriteringarna i *En nationell strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020*.

¹ Ansvarskommitténs kriterier är en utgångspunkt för arbetet, dessa är: Ett riktvärde för invånarantal på 1-2 miljoner och som inte utan starka skäl understiger 500 000, ett regionsjukhus per regionkommun eller ett nära samarbete med en region som har det, minst ett universitet per regionkommun med betydande fasta forskningsresurser, arbetsmarknadsregionen, som den beräknas se ut 2030, utgör byggstenarna i regionkommuner och de bör inte delas om inte mycket starka skäl föreligger.

Hur går diskussionerna i landets regioner?

Föga förvånande dominerar debatten av hälso- och sjukvårdsfrågor samt var eventuell administrativ verksamhet kommer att lokaliseras. Inför det första delbetänkandet förekommer många kommentarer angående ett möjligt förslag med ett fåtal och därmed mycket stora regioner, till exempel att de fyra nordligaste länen skulle bilda en region. Här framträder farhågor angående demokratiskt inflytande, såsom att väljaren kommer att befinna sig långt från politiken. Ytmässigt stora regioner medför även utmaningar i relation till kännedom om näringslivets olika förutsättningar i en sådan geografi.

Om du har intressant information kring tematiken får du gärna kontakta Sigrid Hedin eller någon av gruppens medlemmar. Deltagare i omvärldsbevakningsgruppen är:

- Analys: Sigrid Hedin (sammankallande)
- Regionala miljöer: Pär Ove Bergquist, Isaac Karlsson, Monika Kväl
- Regionalt tillväxtarbete: Carolina Schönbeck
- Regional verksamhet: Södra Sverige: Daniel Hallberg & Maria Wellsjö
- Mellersta Sverige: Linda Back & Maria Lunander
- Norra Sverige: Malin Ylinenpää & Anna Fridh